

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת חיי שרה

אור

מעלת השומע חרפתו ואינו משיב כשמש בגבורתו:

בראשית פרק כד פסוק (ה) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הָעֶבֶד אוֹלֵי לֹא־תִאֲכַל הָאִשָּׁה לִלְכֹּת אַחֲרֵי אֱלֹהֵי־הָאָרֶץ הַזֹּאת הִשָּׁב אָשִׁיב אֶת־כֶּנְךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יִצְאָתָּ מִשָּׁם: (לט) וַאֲמַר אֶל־אֲדֹנָי אֱלֹהֵי לֹא־תִלְךָ הָאִשָּׁה אַחֲרַי:

ופרשי שם. אלי לא תלך האשה, אלי כתיב, בת היתה לו לאליעזר והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארור, ואין ארור מדבק בברוך:

שאלה:

ויש להקשות כיצד אומר לו אברהם שהוא ארור ובני ברוך, והרי התורה כותבת בהמשך 1. בא ברוך השם, ולמרות שלבן אמר את זה מכל מקום התורה כותבת את דבריו והוא חלק מתורת אמת ללמדנו שהוא ברוך?

דרכו של עולם:

הנה כאשר נתבונן דרכו של עולם כי כאשר אדם פוגע בחברו או מבזה או משפיל אותו, כעסו עולה למרומים ומגיב בחריפות להגנתו, ויש אשר עושים יותר מכך ומוציאים פשקוילים ובזמננו הגדילו לעשות בפרסום המדיה כאש בשדה קוצים לפרסם ברבים את קלוננו ולבזותו עד שלא בוחלים בשום דרך להחזיר מנה אחת אפיים ובזה מרגיע את כעסו ושמה בהצלחתו להבים את אויבו, וכאשר עינינו רואות בתקופת הבחירות אשר לצערנו רבים שאינם בוחלים בשום דרך להילחם כנגד המתחרה ומשפילים ומבזים ומפרסמים ועוברים על כל התורה כולה מתוך כעס מתוך מחשבה שבוזה יצליחו להשיג את מטרותם, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו ההיפך הגמור כי חובה עלינו להלך ולהידבק בדרכיו של השם יתברך שאינו מעניש ומגיב לעוברים על רצונו ומוחל וסולח ומאריך אפו עם הרשעים אולי ישובו בתשובה, ולזאת ההולך בדרכי השם יתברך הופך להיות אהוב של הקב"ה כאשר נבאר ואף הופך מארור לברוך.

השומע חרפתו ואינו משיב דומה לשמש בגבורתו:

כתבו חז"ל בכמה מקומות בש"ס 2. כל מי ששומע חרפתו ואינו משיב עליו הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו' [שופטים ה לא], וביאר הרשב"ן בספרו מגן אבות 3. את דברי רבי שמעון שאמר כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה, לרמוז על שומע חרפתו ואינו משיב שזוכה לדרגה יותר גדולה מהצדיקים שנאמר בהם 'המשכילים יזהירו כוזהר הרקיע, ומצדיקי הרבים ככוכבים' [דניאל יב ג]. והוא זוכה כשמש בגבורתו אשר שמע חרפתו מהירח ולא השיב ולכן זוכה לעתיד שאור השמש יהיה כפול שלוש מאות ארבעים ושלוש פעמים מהיום. וביאר הדברים היינו הרי מבואר בחז"ל שיש שלושה דרגות והן המשכלים, ומצדיקי הרבים, ואוהביו, ולכל דרגה מבואר לאיזה הארה זוכה כמבואר בפסוק בדניאל פרק יב פסוק ג 'המשכלים יזהירו כוזהר הרקיע, ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד: ובשופטים פרק ה (לא) בן יאבדו כל אויביו יקץ, ואוהביו כצאת השמש בגבורתו, ותשקט הארץ ארבעים שנה: ללמדנו שדרגת אוהביו לא נאמר על המשכלים שהן הדיינים אשר דנים דין אמת, ולא מצדיקי הרבים שהן מזכה הרבים, שהן רק מאירים כוזהר הרקיע או ככוכבים, אבל אוהביו מאירים כצאת השמש בגבורתו, וחז"ל למדונו מי הם אוהביו הן רבנן והשומעים חרפתן ואינם משיבין והנעלבים ואינם עולבים, כמו השמש ששמע חרפתו ולא השיב זכה לאותה הארה גדולה, כך כל מי שנוהג כך זוכה לאותה הארה גדולה ונעשה אהוב של הקב"ה.

כיון ששמע חרפתו ולא השיב הפך להיות ברוך:

אחר הדברים האלה נראה לענ"ד לבאר שבאמת אליעזר היה ארור כאשר מבואר בחז"ל 4. שהוא מכנען וי"א 5. בנו של נמרוד, ולמרות שהוא דבק ברבו אברהם ולמד מדרכיו ואת כל תורתו אך עדיין לא נעקר ממנו הארור שבו, אולם כאשר הציע את ביתו לאברהם והשיבו כך שהוא ארור ואינו ראוי להדבק בברוך, מטיבין של דברים שהוא היה אמור להיפגע קשות כיצד אחרי עשרות שנים שמשרת אותו נאמנה עד אשר מושל בכל אשר לו ממש נאמנות עיוורת בעבדו, וגם לומד כל תורתו כדרשת חז"ל 6. דמשק אליעזר שדולה ומשקה מתורת רבו, ואחר כל זאת עדיין אומר לו אברהם ומשפילו שהוא ארור ואינו נדבק בברוך, אך למרות זאת לא הגיב

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

על חרפתו ואדרכא נשבע לרבו ועשה שליחותו נאמנה וכשמצא את השידוך הצהיר שהוא עבדו של אברהם, וכיון שכך זכה למה שאמרו חז"ל כנ"ל כאשר אדם שומע חרפתו ואינו משיב הופך להיות אוהבו של הקב"ה וממילא נעשה ברוך כי לא יתכן שיהיה אוהבו של הקב"ה וישאר ארור, לכן כאשר הגיע ללבן וביצע את שליחותו בנאמנות נאמר שם עליו בא ברוך השם, וכן מצאתי מדרש 7. כנראה שזה כוונתו.

דוד המלך שמע חרפתו ולא השיב זכה להיות רגל רביעי למרכבה:

כתוב אצל דוד המלך בשמואל 8. ששמעי בן גרה מבית שאול סקל את דוד באבנים וקללו קללה נמרצת קינה אותו איש דמים ואיש בליעל, אך למרות זאת לא השיב ואמר להולכים עימו לא להשיב כי השם אמר לו לקלל. **וכתוב בזוהר שמות 9.** שהצער היה גדול מאוד מהבזיונות אך קיבל הכל באהבה מפני שמבין שהכל לטובתו מאת השם, ובזכות זה זכה להיות הרגל הרביעי של המרכבה, **וכ"כ החפץ חיים בשמירת הלשון 10.** שהנעלב ולא משיב זוכה שהשם מרים את קרנו כמו שדוד המלך זכה להיות רגל רביעי של המרכבה. וכבר אמרו חז"ל במסכת בבא קמא 11. לעולם יהיה נרדף ולא רודף וזכה לגדולה כמו היונה שנרדפת ועולה על המזבח.

כמו בן השומע חרפתו מבטל מעליו מאה גזרות רעות ומעשה עם הבבא סאלי:

עוד אמרו חז"ל במסכת ראש השנה 12. אמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, ומספרת הגמרא כיצד רב הונא נפל למשכב והיה גוסס ולבסוף נתבטלה הגזירה וסיפר בגלל שהוא מעביר על מידותיו האריכו ימיו. **וכן במסכת סנהדרין 13.** השומע חרפתו ולא משיב ניצול ממאה גזרות רעות שהיו אמורים לבוא עליו. ואכן **הובא בספר מעשה נסים מעשה** שהיה עם קבלן אחד שהיה מאוד קשור לבבא סאלי והיה ממש אוהבו ותמיד שהגיע אליו להתברך ולהתייעץ התקבל במאור פנים ובשמחה וכל המשפחה ידעה שהוא מאוד אוהב על הבבא סאלי ושמח תמיד בבואו, ובאמת התברך בהצלחה גדולה וממש העשיר והיה בעל צדקה וחסד גדול, והנה פעם בבואו אל הבבא סאלי היה תור ארוך וכדרכו תמיד בני המשפחה מכניסים אותו מהצד בגלל שהבבא סאלי היה מאוד שמח שבא אליו, אולם באותו פעם שהגיע והנה הוא אך עומד על מפתן דלתו של הבבא סאלי ופתאום הבבא סאלי פתח בצעקות כנגדו שקרן רמאי נוכל ככה אתה מתענה אותי כל הזמן כולם נבהלו מהצעקות מה גילה ומה קרא שכך צועק עליו וסיים הבבא סאלי בדרישה תקיפה שיסתלק מביתו מיד, ואכן הלך בבושת פנים ובשברון לב ולא ידע במה נכשל שכך קרא לו כמובן הדבר גרם לו למשבר עמוק וכמה שעושה חשבון הנפש במה נכשל שכך הצדיק כועס עליו לא הבין כלום ולא יכל גם לגשת יותר אליו, יום אחד מתוך מחשבותיו שהטרידו אותו דברי הבבא סאלי אפילו שכבר הלך מאתר הבניה שהיה בונה במצפה רימון חזר שוב יותר מאוחר כדי להפיג קצת את מחשבתו ועדיין היו הפועלים הערבים שעבדו במרץ להראות לבוס שהם עושים הכל כמה שיותר מהר ולבסוף בשעה מאוחרת הציע להם להחזירם למקומם אך כיון שהיית השעה מאוחרת רובן העדיפו להישאר מלבד שניים שנסעו איתו, והנה בנסעם בדרך באחד העיקולים איבד את השליטה על הרכב והדרדר לתהום כמובן הרכב התרסק לחלוטין שני הפועלים נהרגו במקום אולם הוא נותר חי בריא ושלם וזל בקושי רב להוציא את עצמו ועלה את התהום לכביש הצליח לעצור נהג וסיפר לו וביקשו שיקח אותו למשטרה לדווח ואכן כך היה. לאחר הנס הגדול שאף אחד לא הבין איך הוא ניצל החליט שהוא חייב ללכת לבבא סאלי למרות שהוא ציפה שיצחק עליו ויגרש אותו ינסה את מזלו, והלך לבבא סאלי וכאשר הגיע אך למפתן דלתו של הבבא סאלי קם בפניו ואמר לו בא ברוך השם שאני מחכה לבואך וקיבלו במאור פנים ובאהבה כבתחילה, כמובן לא הבין מה קרא אך ידע שכנראה הצדיק יודע מה קורא איתו לכן ביקש מהבבא סאלי שיאמר לו מדוע זכה לנס שבטח ידוע כבר לצדיק, השיבו הבבא סאלי ואמר לו דע לך שמעשה הצדקות והחסד שאתה עושה הגינו עליך לבטל מעליך גזירה קשה שהיית אמורה להיות עליך, אולם לאחרונה התגנב בליבך קצת גאווה על מעשה הצדקה והחסד שאתה עושה והדבר פגם במצוה ולכן היית במצב של סכנה גדולה, ולא היית לי ברירה אלא להשפיל אותך מאוד ועל ידי זה תזכה להינצל, למרות שהמליכין פני חברו ברכים מאבד את עולמו החלטתי לבייש אותך בכדי להציל אותך. **והחסבר בזה לענ"ד כנ"ל כיון שכל השומע חרפתו ואינו משיב נחפך לאוהבו של הקב"ה וממילא כל הגזרות מתבטלות.**

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המעביר על מידותיו השכינה שורה עליו ופותחים לו שערי חכמה:

עוד כתב השל"ה שער האותיות אות עי"ן – ענוה ת. ובראשית חכמה שער הענוה (פ"ג, אות יא) הביא, שכתב הרב יצחק דמן עכו ע"ה, ששמע מפי רבי מאיר תלמידו של הרב רבי יוסף גיקטילי"א ע"ה, שאמר לו הרב רבי יוסף גיקטילי"א ע"ה, כי האיש אשר ידבנו לבו לתקן מדותיו, וליישר דרכיו ומעשיו, ולרדוף אחר הענוה בתכלית השלמות, להיות עלוב ולא יעלוב, שומע חרפתו ולא ישיב, מיד תשרה עליו השכינה, ולא יצטרך ללמוד מבשר ודם, כי רוח אלהים תלמדנו, עכ"ל. והוא נעשה מרכבה.

ביצר השדי חמד שמע חרפתו ולא השיב וזכה לחכמה:

כמו שמסופר על בעל השדי חמד כאשר שאלו לבעל השדי חמד למה ובאיזו זכות הצליח בספריו שזכה משמים לחדש חידושי וליחידים בעולם השיב על כך כי בתקופת נעוריו היה גביר אחד שקיבץ אברכים שילמדו וישתלמו בתורה ויראה באמצעות תמיכתו. והשדי חמד היה מן המצויינים ומן המתמידים בלימודיו, עד שאחד מחבריו התקנא בו וחיפש הזדמנות איך להכשילו ולהסיר חנו מעיני האברכים וחוגי הלומדים בעירו, הוא רקס מזימה כאשר שיחד את המשרתת של הגביר וזו הוציאה שם רע על השדי חמד שהוא היה מן הראשונים לבוא בבוקר לבית המדרש. פעם השכם בבוקר היא הרימה צעקה שהוא מתייחס אליה לא בצניעות מפריע את מנוחתה ותובעה לעבירה, כמובן שבעיר קמה מהומה מסביב לו חירפו וגידפו אותו והטילו בו עלבונות לאין שיעור, הגביר שמע על כך והמעליל עוד בא בפניו להלשין על השדי חמד בכדי שיגרשנו מבית התלמוד, אך הגביר הלך ופיטר את העוזרת, וכשזו ראתה שכלתה אליה הרעה והפסידה את פרנסתה הטובה, התחרטה ובאה בפני השדי חמד להתנצל בפניו ולבקש את סליחתו וביקשה ממנו שיעתיר ויפציר בפני הגביר כי יחזיר אותה למקומה ועל כנה, והיא תספר לו את האמת שגרם לכל זה חבריו המושחת, אך השדי חמד סירב לעשות זאת בטענו כי הדבר יגרום עלבון גדול ונזק רב לחבירו ויביא לידי בזיון וחילול ה'. וסיים השדי חמד כי בשל כל זאת זכה להתגלות החכמה שהאירו לו משמים לחדש חידושים ולהשיג השגות עליונות הכל מטעם העלבון והצער שסבל מעלילה זו ושלא רצה להיפטר מזה תוך כדי גרימת עלבון לחבירו.

מעשה שהיה עם אדם שנעשו לו נסים בגלל שהוא מעביר על מידותיו:

כתוב בזוהר פרשת וישב דף רא ע"ב [מתורגם] רבי אבא היה יושב על שער הבניסה של לוד. ראה איש אחד שהיה בא, וישב על בליטה בצד החר, והיה עיף מן הדרך, וישב וישן שם. בינתיים ראה נחש אחד שהיה בא אליו. יצא קוסטפא דגורדנא (מין שרץ) והרג את הנחש. פשהתעורר אותו האיש, ראה את הנחש הנגדו שהיה מת. הודקף אותו האיש, ונפלה אותה הבליטה לעמק שתחתיה ונצול. בא אליו רבי אבא, אמר לו, אמר לי מה מעשיך, שהרי הקדוש ברוך הוא ירחיש לך שני הנסים הללו שאינם להנם? אמר לו אותו האיש, כל ימי לא שלם לי איש רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו. ועוד, אם לא יכלתי להתפייס עמו, לא עליתי על מפתח עד שמחלתי לו ולכל אותם שצערנו אותי, ולא חששתי כל היום לאותו הרע ששלם לי, ולא די לי זה, אלא שפאותו היום והלאה השתדלתי לעשות עמדם טוב. בכה רבי אבא ואמר, מעשיו של זה הם יותר מיוסף, שיוסף היו אחיו ודאי, והיה לו לרחם עליהם, אבל מה שזה עשה יותר מיוסף, נאה הוא שהקדוש ברוך הוא ירחיש לו גם על נם.

הנעלבים ואינם עולבים – סיפור מרגש:

לרבים מבין תושבי העיר לונדון, הייתה דוגמה חיה בשבוע האחרון, שהמחישה יותר מכל את הזכויות הרבות הנזקפות למי שבולם פיו ושומע חרפתו ואינו משיב. בימים האחרונים מסעיר את לונדון הסיפור הבא: לפני קצת יותר מתשעה חודשים נכנס לבית המדרש של חסידי ויז'ניץ בלונדון אברך שהתפרץ בצעקות לעבר ראש ישיבת ויז'ניץ בלונדון הגר"פ שנייבלג, לאחר שהלה סירב לקבל את בנו לישיבה. ראש הישיבה שמע את הצעקות. מרוב הלם ותדהמה, לא גונן אף אחד מהנוכחים על ראש הישיבה. הבושה הנוראה מההתפרצות כיסתה את פניו והוא קם ועזב את בית המדרש ללא אומר. כל הלילה לא יכול היה ראש הישיבה הרב שנייבלג לעצום עיניו מחמת הבושה שהייתה לעיני כל בהתפרצות חסרת כל נימוס. לאחר שעות ארוכות בהם לא יכול היה לעצום עיניו, הבזיק בו רעיון. הוא נזכר שישנו אברך בקהילת ויז'ניץ בלונדון אשר ממתין להיוושע בזש"ק

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכת רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

קרוב לשבע שנים. הרב שנייבלג הרים טלפון לאברך, בן למשפחת גפנר הידועה, ואמר לו כי הוא מעביר לו את זכויותיו בשל העלבונות אותם ספג בלילה, ובירכו יהי רצון שזכויות אלו יעמדו לזכותו על מנת שיוושע בפרי בטן. תשעה חודשים עברו מאז, ובשבת שעברה ערך האברך הלונדוני קידוש לבתו הראשונה.

מוסר השכל:

עלה בידנו שסוד הגדולה והצלחה והשגת החכמה ואריכות ימים וביטול גזרות הכל תלוי במידת ההתאפקות והסלחנות והיותו שיווע לוותר ולא להשיב על חרפתו וזו הגדולה, והופכת אותו לאהובו של הקב"ה, ואף מסוגלת מידה זו להפוך אפילו ארור לברוך, ומוכחח לו גדולה כמו השמש בגבורתו, ולכן כאשר האדם יתבונן שכל פעם שמזדמן לו ויכוח ושומע חרפתו הרי בידו מפעל הפים אם ישתוק יחפך לאהובו של הקב"ה ונמחלים לו כל עונותיו וזוכה לשפע רוחני וגשמי וזוהו יתחזק ויתגבר על עצמו לכבוש את יצרו, וכל הנהוג כך הרי תמיד ישור השלום בביתו עם אשתו וכן בחברתו כי יהיה אהוב למעלה ולמטה, ובפרט בתקופת הבחירות ואחריהן שח"ו לא יגרר אחרי כל ההכפשות והביזיונות היות ואדרכא ידע שהן לטובתו והצלחתו, יעזור השם שנזכה לכבוש את יצרנו ונעשה נחת רוח ליוצרנו ונרבה אהבה ואהוה שלום ורעות אמן.

1. (לא) ויאמר הוא ברוך יקרא למה תעמל בחייו ואנכי פניתי וקראו לנפלים:
2. במסכת דרך ארץ פרק המינין חלבה יג הנעלבים ואינו עולבין, שומעין חרפתו ואינו משיבין, עושין מאהבה, ושומחין בייסורין, עליהם הכתוב אומר ואהבו כצאת השמש בגבורתו. והובא במסכת שבת דף פח ע"ב. וכן במסכת יומא דף כג ע"א. וכן במסכת גיטין דף ד ע"ב.
3. כן כתב המגן אבות לרשב"ץ על מסכת אבות פרק א משנה יז שמעון בנו אומר כל ימי גדלותי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה. וז"ל ולא מצאתי לגוף טוב משיקתה ואפילו יכוונו ויחרפוהו, ישתוק. וכו' ואמר החכמים ז"ל בפרק השולח (גיטין לו ב) ובפרק רבי עקיבא (שבת פח ב) וביומא (כג א) פרק בראשונה, כי השומע חרפתו ואינו משיב, עליו הכתוב אומר 'ואהבו כצאת השמש בגבורתו' (שופטים ה לא), שמדריגתו יותר גדולה לעולם הבא מהצדיקים, שנאמר בהם 'והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע, ומצדיקי הרבים ככוכבים' (דניאל יב ג). ולא נתנה מדריגה זו אלא לחכמים, כמו שאמרו בפרק ראשון מכתרא (בבא בתרא ח ב) על פסוק והמשכילים, ורבנן מאי, אמר רבינא ואהבו כצאת השמש בגבורתו. ודימוי שומע חרפתו ואינו משיב, לשמש, כי כמו שהשמש שמע חרפתו מהלכנה שקטנה ואמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ואמר לה לכו ומעמי את עצמך, כמו שהוא בפרק אלו טריפות (חולין ס ב) ובראשון משבועות (ט א), כן השומע חרפתו ואינו משיב, האיש המחרפו יתמעט, והוא יאור באור החיים, כמו השמש בגבורתו. והוא כשיהיה אור השמש שבעתים כאור שבעת הימים (עפ"י ישעיה ל כו) שיגדל אורו שלש מאות וארבעים ושלש פעמים יותר מעכשיו, כמו שתרנג יונתן בן עוזיאל (שם). וזה המספר יוצא משבעה על שבעה שהם מ"ט ושבעה על מ"ט, ולזה אמר 'כצאת השמש בגבורתו' (שופטים ה לא) עכ"ל.
4. בראשית רבה (וילנא) פרשת חיי שרה פרשה נט סימן ט (כד, ה) ויאמר אליו העבד הה"ד (הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה לעשוק אהב, כנען זה אליעזר, בידו מאזני מרמה, שהיה יושב ומשקל את בתו ראיה היא או אינה ראיה, לעשוק אהב, לעשוק אהובו של עולם זה יצחק אמר אולי לא תאבה ואתן לו את בתי, א"ל אתה ארור ובני ברוך ואין ארור מתדבק בברוך.
5. מדרש הגדול בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק ב) ויאמר אברהם אל עבדו. מאיכן היה עבדו, כשיצא מאור כשדים עמדו כל גדולי המדינה ונתנו לו מתנות ועמד נמרוד וכתב לו את אליעזר בנו עבד עולם.
6. ילקוט שמעוני תורה פרשת חיי שרה רמז קד אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בשיבה היה שנאמר ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו וכ"ה, ב), מהו המושל בכל אשר לו המושל בתורת רבו, הוא דמשק אליעזר שדולה ומשקה תורת רבו לאחרים. מדרש הגדול בראשית פרשת חיי שרה פרק כד פסוק ב) אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בשיבה היה, שנאמר ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו. המשל בכל אשר לו. אמר ר' אליעזר המושל בתורת רבו. הוא דמשק אליעזר (שם טו, ב), אמר ר' יצחק שדולה ומשקה מתורת רבו לאחרים. ד"א המשל בכל אשר לו, שהיה ממונה על כל אקלדין שלו.
7. ואכן לאחר זמן מצאתי במדרש (בראשית רבה פרשה ס' אות ז') איתא בזה"ל: א"ר יוסי בר דוסא כנען הוא אליעזר ועל ידי ששירת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך ויאמר בא ברוך ה' עכ"ל המדרש.
8. בשמואל ב פרק טז פסוק (ח) ויבא המלך דוד עדיפהררים והנה משם איש יוצא מושפחת בתי-שאל ושמו שמעי כך גר'א יצא יצא ומקל: (ו) ויסקל באבנים את-דוד ואת-על-עבדי המלך דוד וכל-העם וכל-הגבאים מימינו ומשמאלו: (ו) ויהאמר שמעי בקללו צא צא איש הדמים ואיש הקליל:
9. וכתב הוזהר שמות דף קז ע"ב (מתורגם) בא וראה, יותר היה מה שעשה לו שמעי בן גר'א מפל הצרות שעברו עליו עד אותו היום, ולא השיב דוד כנגדו דבר, שכן היה ראוי לו, וזוהו התפארו הקאיו. עקש יש להתבונן, שמעי היה תלמיד חכם, והכמה רבה היתה בו, למה יצא לדוד ועשה לו כל מה שעשה? אלא מקום אחר היה הדבר, והכנים לו קלבו דבר זה, וכל זה לתועלתו של דוד, שהרי מה שעשה לו שמעי, גרם לו לשוב בתשובה שקלמה ושבר לבו בשבר רב, ושפך תרבה דמעות מתוך לבו לפני הקדוש ברוך הוא, ועל זה אמר, פי ה' אומר לו קלל. ידע שהרי מקום עליון ירד הדבר ע"כ. ומבואר שם בזה שבוטחה שעה ששמע חרפתו ולא השיב זכה להיות רגל רביעית למרכבה.
10. ובספר שמירת הלשון כותב בעל החפץ חיים הנעלב כשמקבל עליו את הדין ושותק, בודאי הקב"ה ירום קרנו עבור זה, הן בעולם הזה והן בעולם הבא, וכן מצינו אצל דוד המלך ע"ה כשקיללו שמעי בן גר'א ועפרו בעפר, לא הניח לעבדיו לקנאות לכבודו, אלא אמר: 'כי ה' אומר לו לקלל'. ואמרו חז"ל שבאותה שעה זכה דוד עבור זה להיות הרביעי לרגלי המרכבה.
11. במסכת בבא קמא דף צג ע"א אמר רבי אבהו: לעולם יהא אדם מן הנרדפין ולא מן הרודפין, שאין לך נרדף בעופות יותר מתורים ובני יונה, והכשירן הכתוב לגבי מוכח.
12. במסכת ראש השנה דף יז ע"א אמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר נשא עון ועבר על פשע, למי נושא עון – למי שעובר על פשע. רב הונא בריה דרב יהושע הלש, על רב פפא לשוילי בית. חיייה דהלש ליה עלמא, אמר להו: צבינו ליה זודותא. למון איתפח, הוה מייכסוף רב פפא למיחוייה. אמרו ליה מאי חזית? אמר להו איין, הכי הוה. ואמר להו הקדוש ברוך הוא: הואיל ולא מוקים במיליה – לא תקימו בהדיה, שנאמר נשא עון ועבר על פשע, למי נושא עון – לעובר פשע.
13. מבוואר במסכת סנהדרין דף ז ע"א הוהא דהוה קאמר ואזיל מוכיה דשמע ואדיש, הלפוח בישתיה מאה. ופירש רש"י ז"ל שם, מוכיה דשמע ואדיש, אשריו ששומע חרפתו ושותק ומרגיל בכך, ואדיש כמו דדש דש (גיטין נו, ב). הלפוח בישתיה מאה, הלכו להם בשתיקתו מאה רעות שהיו באות עליו על ידי התגר.

החותם בכרכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800